

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qualitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

79. Quid se ipse Papa contulerit tale beneficium, an adhuc ordinarius collator poterit pro libitu provisum amovere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

Quaestio 76. Quandoam rectè presumatur, vel etiam constare censeatur de amoventis malitiâ (intellige positivâ, & non merè privativâ, consistens in purâ carentiâ causâ moventis) & vel hinc detur recursus ad Superiorem, & locus sit manutenentiâ amoviti, maximè in regularibus?

1. **R**espondeo primò: si pendente accusatione, vel inquisitione adversus beneficiatum fieret remotio.

2. Secundò: si contra consuetudinem receptam, ne beneficiatus intra tantum tempus moveatur, absque aliquâ culpa moveretur; quia vel sic de culpa constaret, & sic remotio cederet in infamiam beneficiati. Navarr. de regul. consil. 2. n. 66. Suar. num. 20. Gonz. loc. cit. n. 48. C. de Luca. l. ult. cit. num. 13. ubi ait: licet de stricto jure, non probato odio vel calumniâ, possit adhuc moveri talis beneficiatus, etiam non curando, quòd superior non sit solitus movere, tamen ex quâdam non scriptâ æquitate videri competere recursum, vel querelam ad Superiorem pro interpositione arbitrii super aliquâ saltem summariâ cognitione causâ, ob quam fiat amotio, cum non soleat dari casus amotionis absque aliquo odio, vel præjudicio in fama: & hoc maximè locum habere, dum beneficia vel officia, quæ de jure sunt manualia, & obedientiaria: in religionibus enim mendicantibus, ex certis tamen statutis religionis, vel ex usu conferuntur ad certum determinatum tempus, vel etiam ad vitam, dum ab iis remouentur ante hoc tempus nullâ causâ manifestatâ, unde justissimè relinquuntur illis recursus ad Superiores, maximè ad S. Congregationem Regularium, quæ cognoscit de causis, quibus non subsistentibus redintegrat ob præjudicium, quod in fama resultat amotis contra stylum, & infra tempus consuetum, Vide C. de Luca. loc. cit. n. 16. plûsque est hac in parte in Religionibus militaribus, puta Hierosolymitana & similibus, in quibus Commendæ, ac Prioratus, & dignitates non sunt ex mera gratia; sed potiùs ex aliquâ justitiâ ratione ancianitatis vel benemerentiæ conferuntur ad vitam; quæ etsi ratione obedientiæ dicantur manualia (quod tamen procedit largiùs) si moveantur sine causâ, appellationi & recursum in promptu est locus, præsertim cum de facto magis regulari videantur jure beneficiorum secularium; & hinc talis amotio sine manifestâ causâ vix practicable est sine aliquo dedecore, vel etiam iniustitiâ, Vide de Luca. n. 22.

3. Tertio: si ad instantiam beneficiati fieret inquisitio adversus Prælatum, quia tunc præsumi potest ex animo vindictæ facere remotionem, Nav. loc. cit. Sanch. n. 115. apud Castrop.

Quaestio 77. Si Superior removens in ipso articulo remotionis causam exprimat, & ea negetur à beneficiato, etiam religioso, an ea debeat justificari, & interim retardetur remotio?

Respondet ad primum affirmativè Lott. n. 44. ad secundum autem sub distinctione, nimirum si causa nullam infert infamiam moto, est tamen rationabilis v. g. fundata in majore bono religionis, neque differendam executionem, neque restituendum

dum illico motum in pristinum locum; sed solam inquirendam veritatem, et si ea non subsistat, dein servato juris ordine motus restituatur, citatque pro hoc Innoc. in c. olim. de accusat. num. 1. Si verò causa infert infamiam; quia est causa famosa, retardandam executionem; & si ante ejus plenam executionem removeatur, illico restituendum; citatque pro hoc Innoc. Vitalin. & Rotam; nisi tamen prætendatur crimen circa malam administrationem; servandam enim tunc regulam, ut propter solam suspicionem dilapidationis privetur possessor commodo possessionis, juxta c. ultim. de accus. Gl. in c. 1. ut lite pendente. Lancell. de attent. lit. pend. declaratione. 4. nu. 20.

Quaestio 78. Quid si à Papa confirmata esset beneficii talis aliàs manualis collatio, an adhuc Prælatus, cui aliàs illud pleno jure subest, beneficiatum movere possit?

Respondeo affirmativè: si simpliciter tantum confirmavit: tunc enim confirmatio illa est tantum quædam factæ collationis approbatio, non mutans naturam beneficii. Secus si ex certâ scientiâ confirmat in titulum perpetuum; cum Papa possit omnium beneficiorum naturam immutare. Rebuff. de pacif. possess. n. 279. Sanch. n. 129. Gamb. de off. Leg. l. 4. c. 1. n. 18. Gonz. & c. apud Castrop. n. 13. iis consentientem; in dubio autem nunquam censetur Papa sic beneficii manualis collationem confirmare, ut impediat in conferente potestatem removendi provivum. Gamb. loc. cit.

Quaestio 79. Quid si ergo Pontifex ipse contulerit tale beneficium, an adhuc Ordinarium collator poterit pro libitu provivum removere?

1. **R**espondeo primò affirmativè; si Papa id fecerit jure devoluto. Castrop. loc. cit. Lott. cit. q. 33. n. 55. citans Gemin. in c. presenti. de off. Ordinar. in 6. n. 9. Felin. in c. per tuas. de Maj. & obed. n. 3. tunc enim Papa non aliter confert, quam debeat conferre collator Ordinarium; quia supplet ejus negligentiam, & præstat, quod is præstare debebat; clem. unic. de suppl. neglig. præl. & ibi Gl. Castrop. loc. cit. nisi tamen in hoc casu exprimat, addatque clausulam: quoad vixeris. Lott. n. 56. citans Decium ad c. ad nostram. de confirm. util. vel inutili & Felin. vel nisi id conferat precedente aliqua reservatione (quæ est beneficii alicujus vacaturi per habentem ad id potestatem ad se facta advocatio, ita ut reservata conferre amplius inferiores ordinarii nequeant. Azor. p. 2. l. 6. c. 36. q. 1.) tunc enim censetur velle, ut beneficium perpetuo sit penes provivum; cum per reservationem videatur induta perpetuitas, donec reservatio consumatur. Lott. n. 57. citans Lapum.

2. Respondeo secundò affirmativè: dum Papa simpliciter illud confert nomine proprio, & jure concursus, ut distributor omnium beneficiorum, Lott. n. 58. Castrop. n. 14. citans Gonz. qui etiam addat ad hunc effectum emanasse regulam. 38. aliàs 37. Cancell. Sanch. num. 135. contra plures apud eundem tenentes, non posse tunc moveri beneficiatum ad libitum, nisi per Papam, & per Ordinarium, non nisi ex causis, propter quas beneficium per se perpetuum auferri potest.

3. Respondeo tertio: quod si tamen Papa, ex hoc nimirum jure concursus & proprio simpliciter conferens, seculari conferret tale beneficium, sciens ejus naturam, censetur ejus statum voluisse: pro ea vice invertere, & in perpetuum, hoc est, pro toto ejus vitæ tempore ei conferre. Lott, n. 60. citans Rebuff. loc. cit. n. 335.

Questio 80. Num igitur beneficium manuale ex certa scientiâ & declaratione collatum à Papa alicui in perpetuum, fiat dein, mutatâ naturâ, perpetuum?

Respondeo negativè: sed cum primùm vacaverit per mortem vel resignationem, reddi rursus amovibile, sicut erat prius; cum Papa sic illud conferens non mutet naturam beneficii absolute, sed solum suspendat pro vitâ beneficiarii revocationem. Rebuff. loc. cit. n. 279. Selv. p. 3. q. 11. n. 131. & alii, quos refert Sanch. nu. 141. apud Castrop. n. 15.

Questio 81. Num ergo etiam, dum Papa sic in perpetuum, sive jure devoluto, sive proprio, sive vi reservationis confert tale beneficium aliis manuale, regulari, possit adhuc Superior regularis propter crimen aliquod illud auferre provisò?

Respondeo: id eum posse juridicè procedendo, citra tamen quæstionem aliquam cadentem super validitate aut injustitia gratiæ Apostolicæ. Felin. incit. c. cum tuas. n. 4. citans alios. Abb. consil. 25. n. 2. apud Lott, n. 62. iis consentientem, & n. 63. addentem; id etiam tenere in seculari; nimirum posse etiam hunc provisum à Papa ob superveniens delictum per Episcopum deponi; cum reatus tollat privilegium juxta Bald. in presente materia. ad c. illud. de major. & obed. n. 2.

Questio 82. An beneficium manuale revocetur per mortem concedentis?

Respondeo negativè: quia mors non revocat voluntatem præexistentem juxta c. si delegatus. de off. deleg. in 6. Abb. in c. fin. de precat. n. 6. Rebuff. loc. cit. n. 276. Sanch. n. 118. & alii apud Castrop. n. 16. qui tamen ait, secus esse, si beneficium concessum ad beneplacitum concedentis; eò quòd tum beneficium, concedente mortuo, non amoveatur per revocationem, sed per temporis impletionem, quo fuit concessum; fuisse enim concessum, dum conferens beneplacitum haberet, quòd beneplacitum morte illius finiatur, & cesset juxta c. si gratiosè. de rescript. in 6. citans pro hoc Sanch. & Gonz.

Questio 83. An beneficia manualia dicantur verè vacare, possintque resignari?

Respondet affirmativè Lott, l. i. q. 7. n. 16. citans pro hoc præter Gl. & Rotam Gonz. ad reg. de mensibus. gl. 5. §. 6. n. 14. è contrâ sentit Card. de Luca. de benef. D. 97. n. 18. cum non dentur in titulum, seu titulum verum non habeant, (quavis Corr. l. i. c. 6. n. 281. dicat, posse conferri in titulum, nempe amovibilem) non posse dici vacare

& conferri, intelligendo hoc de vacatione vera & propria ad effectus juris, illum præsertim reservationis vel affectionis; posse nihilominus largo modo dici vacare per mortem naturalem vel civilem, vel per remotionem.

Questio 84. Pro clausula hujus materiae de manualitate beneficiorum, num beneficia verè manualia, seu ad nutum removibilia, sint verè beneficia?

Respondeo: præter ea & juxta ea, quæ dicta sunt c. precedente ad quæstionem. 4. de perpetuitate, dici posse & esse verè beneficia. Garc. p. 1. c. 2. n. 77. citans Paris. & c. Lott. loc. cit. dum dicitur perpetuitatem illam beneficio essentialem non respicere connexionem stabilem inter beneficium & beneficiatum, ut docere visi Gamb. de off. leg. l. 4. n. 11. Gonz. & alii apud Lott. loc. cit. n. 14. sed connexionem oneris & illius, ut ita dicam, emolumentum recompenfativi, quod onus correspondensque ei jus omninò idem habent pro tempore obtinentes ea, ac obtinentes cetera beneficia in perpetuum. Lott. ibidem. n. 15. Sed neque simplex remotio & manualitas est contra naturam beneficii, sed remotio temeraria, & quæ procedit à laicis, eorumque puro arbitrio. Lott. n. 17. & seq. unde & Capellaniam ex dispositione testatoris conferibilem & amovibilem ad nutum patroni laici sine ulla causa legitima, dicit n. 21. non esse beneficium Ecclesiasticum, nisi æquivocè tantum; quin etiam, revocabilitas illa ad nutum non impedit, quò minus dicantur collata in perpetuum; cum perpetuitas hæc spectetur in potentia tantum, quatenus non providentur ad tempus certum & præfinitum, ut bene declarat Federicus de Senis. Vitalin. Selv. p. 3. q. 68. n. 3. & 4. Azor. p. 2. l. 3. c. 16. q. 12. quos citat Lott. n. 20. Neque denique obstat, quòd in iis locum non habeant regula de annuali & triennali possessione, sicut in ceteris beneficiis juxta Gonz. loc. cit. n. 9. aut etiam reservario; Peculiaris enim hujus res est ratio omnino non concernens substantiam beneficii Ecclesiastici. Lott. n. 22. & 23. prioris quidem, quòd Superiori, ad quem spectat revocatio, nullum currit tempus, ex quo illa in ejus arbitrio posita est. Mandos. ad reg. de annali. q. 3. 4. & 5. Lott. n. 25. Posterioris verò, quòd revocationes ideo fiant, ut Papa ipse provideat efficaciter, ita ut gratia ejus non frustreretur, sed daret, adeòque præsumptâ hæc mente Pontificis, qua vult beneficium à se profectum manere juxta c. decret. de reg. juris in 6. tales reservationes generales se non extendunt ad manualia, ne is, ad quem spectat jus revocandi, revocando reddat inutilem provisionem Apostolicam; Papa enim, ut dictum, non intendit mutare naturam beneficii. Lott. num. 23. citans Calder. consil. 26. de præbendis.

* * * * *

* * * * *

* * *

*

*